

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetheti minden cs. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évenként 3, félévire 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffé háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden nap, később egy sor után 4 pkrért közzétételnek; folytonos hirdetésekért 110 pkr elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Közeputczában, STEIN könyvkereskedésében.

A REPCZE-POGÁCSA MINT TRÁGYA

II.

A növényeknek alkatrészeit általában eléghehető és el nem éghető testek képezik: ezen utolsók, melyek minden elégetett növénytestnek maradványai, közönségesen hamu nevezett alatt ismerjük. Az általunk általában művelteni szokott növények hamva alkatrészeit rendszerint, a phosphorsavany, a káli, a kovasavany, kén-savany, mész, keserű-föld, vas, és a konyhasó teszik; és ebből önként foly azon állításnak dönthetlensége is, miszerint a növény hamvának alkatrészei, a növénytest és egyes részeinek kiképződésére nélkülözhetetlen, azaz, hogy kizárólagos tápszerei az illető növényeknek.

A növények eléghehető alkatrészei szén-sav, víz és ammoniából állanak, és mint növény-tápszerek, ezek is nélkülözhetetlenek.

Ha a légkör és talaj a szükséges tápszereket kellő mennyiségben, és arányban képes kiszolgáltatni: akkor a növény-élet műtétele folytán a fennemlített anyagokból a növénytest képeződik.

A légi vagy el nem éghető részek nem adhatnak a növényeknek, csak magokra, a talaj részeinek egykoru hatása nélkül, táplálékot; és megfordítva, a talaj alkatrészei se hathatnak a növényzetre, ha az első hiányzanak; mindeniknek egyszerre kell jelenlennie, hogy a növény nevelkedhesék, és élhessen.

Hogy tehát a szóban forgó növény-tápszerek egyikének sincs a másik felett elsősege, és hogy a növényéletre az összes bir csak értékkel, a mondottakból világos. Ellenben a mezeigazdára nézve másképpen áll a dolog; czélja elérhetése tekintetéből, nekie az lévén ugyanis feladata, hogy földbirtokai ezen anyagokat kellő mennyiségben tartalmazzák: mert ha egyik vagy másik hiányzik, jó aratást csak akkor várhat, ha a hiányzókat a talajnak meg képes adni.

A növény-tápszerek mind az ásvány-országból valók, a légalakuakat leveleik,

az éghetetleneket gyökereik által sajátítják el; gyakran találhatik az első magában a talajban is, mint alkatrész, és ekkor a gyökerek és levelekhez ugyanazon saját-sággal bir, azaz mindkét uton élvezhető a növények által; a légalaku részek saját-ságuknál fogva mozgékonyak, ellenben az éghetlenség mozdulhatlanok és a helyet, melyhez kötve, el nem hagyhatják.

A mint tudva van, élnek Dél-Amerikának több vidékein (hol gyakran éveken át egy csepp eső se hull), növények, melyek éghető alkatrészeit, a harminthegyeivel, csak a légkör szivhatják magokba, és ez elég bizonyítvány arra, miszerint a légkör-dusan szolgáltatja ezeket az illető növények kellő kifejlesztésére.

A légi tápszerek mennyisége azonban, összehasonlítól a légtömeggel, igen csekély; ugyanis:

Ha a légben levő összes szén-sav és ammonia-részeket a földgömb körül egy réteget, — és pedig mindenütt azon tömöttséggel, mint a tengertükre felett, — alakítani képzelünk, több lenne a szén-sav réteg vastagsága valamivel 8 lábna, ellenben az ammoniaé alig lenne két vonal, mindkettő szükséges a növényélet képződésére és növekedésére, és így igen természetesen látszik a következtetés, hogy a légkör részben napról-napra szegényebb leend.

Képzeli p. o. a földgömb egész felületét egy összefüggő végtelen kaszálóval, hol évenként minden 1600 □ öles holdon 575 mázsa széná teremne, és akkor 35 — 36 év alatt ki lenne a légkörnek összes szén-savany-tartalma már csak a takarmány-termelés által egészen zsákmányolva, és ezzel minden élet be lenne végezve; a légkör nem lehetne a növényéletre többé hasznos, azaz megszűnnék azok fejlődése és fentartására a legszükségesebbet kiszolgáltatni.

Igen, de tudjuk, hogy a szerves életnek örök tartóssága biztosítva van; az emberek és állatok főbb tápszereit a növénytestek teszik; minden organikus testeknek létele aránylagosan rövid és hamar muló; az állati életrendszer a táplálékot megint

azzá változtatja át, a mi volt; hasonló változásnak vannak továbbá holtak után az állati és növény-testek is alá vetve; éghető alkatrészeik megint szén-savany és ammoniává lesznek; ezek pedig mindketten repülékeny tulajdonuak lévén, a légtengerbe térnek megint vissza, hogy egy új fajnak fejlődését és kiképzését gyámolítsák.

Az organikus életnek tartóssága, mint látható, a legszorosabb kapcsolatban van az állat és növénytestek éghető részeinek folytonos és mindig megújuló hatásával; a Teremtő ezeknek egy tágas körutat jelölt ki, melynek megtételére az emberi nem befolyhat ugyan, de nála nélkül is megtörténhetik.

Hol a föld gabna és más tápszereket bőven képes teremni, ott vannak közel az emberek és állatok, hogy a természet kényszerítő törvényéből kifolyólag, azokat önfenállásukra fölemésztsék és eredeti alkatrészeire visszavigyék. A lég sohase áll helyt, s habár legkisebb szél se leng, föl vagy lefelé mozog; mit részeiből a növények táplálékul elveszt, visszanyeri azt rögtön másuttan a soha ki nem apadható forrásból.

Ezen tényleges aránylatokból létezik, hogy a növény-élethez szükséges légi tápszereket illetőleg, a mezeigazda soha szükségét nem láthat, miután ezekről a természet maga gondoskodik.

Ha tapasztaljuk tehát, hogy gabona vagy repce-veléseink nem akarnak sikeresen tenyészni, ne keressük a gyenge aratást okát a szén-savany vagy ammonia hiányában; mert hogy ezek valóban bőven megváltak, bizonyítják a szomszédolt dus löher-velések, melyek ezen tápszerek nélkül csakugyan nem disználnának; feltenni pedig nem lehet, hogy a löhért és buzát átlengő lég, az elsőnek több, az utolsónak kevesebb szén-savanyt és ammoniát kölcsönözhetett volna: még szembeötlőbb pedig a tény, ha p. o. ugyanazon egy darab szántónak (a nélkül, hogy előre megtrágyáztuk volna) felébe buzát, vagy repcét, más felébe pedig löhért vetünk, mind a szalma, mind a mag ugyanis az első felék-

től csak igen kevés szén-savanyt és ammoniát tartalmaz: midőn ellenben a löher 4—6-szor is gazdagabb a mondott anyagokban.

A forrás tehát, melyből a szóban forgó két anyag szivárog, mindkét növény-féléknek egyaránt nyitva volt, és folyt is. A gabona-féléknek terméketlensége nem a légi tápszerek hiányában rejlett tehát, mivel ezek oly mennyiségben voltak jelen, hogy azokból 4—6-szor annyit is beszívhattak vala; de ezen több reájok nézve merőben hatástalan vala.

Hogy egyik vagy másik növény-tápszert kellőleg hathasson, egyiknek se szabad a tudva levő tápszerek közül hiábáznia. A fennebbi elmondott esetben, hogy a légi tápszerek megváltak, világos; a gabona-félék körüli silány eredmény okát tehát egyedül a talajban kereshetjük. A takarmány és gabona-félék ugyanazon alkatrészeit, habár különböző arányban, igénylik a talajnak, hogy kellőleg kifejlődhessenek. A takarmány-féléknek dus fejlődése bizonyít arra, hogy a szükséges tápszerek mind a talajban mind a légben kellő arányban léteztek. Ellenben a gabona-féléknek silány fejlődése kétségbe-vonhatlanul arra mutat, hogy valamelyik szükséges tápszere hiányzott legyen a talajban. Általában, ha egyik vagy másik művelet alatti növény itt vagy amott silányul tenyész, okát mindig a talajnak és sohase a légnek tulajdonítsuk.

Miképpen hat tehát a talaj a növényzetre? és mi módon folynak be alkatrészei a növényéletre? megkísértjük röviden ezen kérdések megoldását.

Nemes János.

A nők írói jogosultsága. *)

Gyulai ur a „Pesti Napló“ nehány számában hevesen kel ki az írónők és írónői jogosultság ellen. Többen vannak már, kik e tárgyban

*) Ezen, a közvélemény s a lapok többsége által is már a nők elnyerése eldöntött vitába, örömet vezgítjük mi is egyik főrangú honleányunk észrevételeit, melyekben a finom és alapos nézetek elég erősséggel szolgálnak, in factis, a nők írói jogosultsága mellett. Szerk.

SAPHIRA.

Irta. HALMÁGYI SÁNDOR.

VI.

Saphira.

(Folytatás. *)

Hogyan!... mit kell hallanom!? kiálta föl Emerentia, a csudálkozás miatt összecsapva kezét és nagyszemeket meresztve: — igaz volna ez, Saphira?... Ő már csókoltá volna ajkaid? Ah, így ámitod te az embert, lásd! Én azt hívem: száz szót se váltottatok az életben egymással, s midőn az imént oly keserű gyűlölettel szóltál felőle, midőn mondtad, hogy meggyilkolva szeretnéd látni őt, kimondhatatlan bántam, hogy éppen iránta való szerelemmel gyanúsítalak, mert ugy tetszik, igazán beszélsz... Valóban könnyen-hívősegemért pirulnom kell, s ez nem éppen jól áll ily fehér furtókhoz...

Pirulnom nincs miért, jó asszony-ném, — viszonzá Saphira, kissé szomorúan, — a gyűlölet ama szavai lelkemből jöttek, s hogy kimondhatám azokat bösz haragomban, egészen megkönnyebbültem.

De hát a csók?... szólt a koros hölgy, kis kezével homlokán a fehér furtókat végig simítva, mintha értelme elől valamely homályt akarna elhárítani.

Emlékezhetsz, — mondá Saphira rövid elmerülés után, — annak idejében elbeszéltem volt, miként menekültünk a szegény öreg Bonca-égo házából a sirokok folyosóján át. Neked mindent elbeszéltem akkor, de két körülményt mégis elhallgattál előttem is; azt, hogy midőn átvettem a mécses tőle... Márkháziótól, egy futó

pillanatig tekintetem arczán pihenve meg... kimondom őszintén... ez arczot én oly érdeklőnek találám, hogy egészen megdöbbenék. Mindenekfelett tartózkodtam pedig szólni arról, hogy midőn eszméletemet elvesztém, ájulásomból nem egyéb ébresztett fel, hanem egy... egy tüzes csók, mely azóta mindig ajkamon ég, mintegy forró bélyeg, — tevő hozzá bosszus pirulással, miközben tekintetét zavartan elfordítá.

— Jaj, lelkem, beh érdekes kaland ez! — csattant föl Emerentia asszony, most egész elragadtatással tapsolva kis kezeibe; — e szeretetreméltó vakmerőséget szeretném megcsókolni azt az ügyes kópét! De folytasd! Alig várom, hogy egészen kimagyarázd magadat. Tehát egy tüzes csók... ah ez a legédesebb orvos-ság!... visszaadá eszméletemet és, ugy-e, szépen megköszönted neki, hogy...

— Mit gondolsz? Sőt ellenkezőleg! Megbocsáthatlan vakmerőséget egyszerűen visszatérő erőm tizszeres hatalmával, s a megvetés és utálat kíméletlenségével tasztáltam el magamtól őt.

— Ott van na! — mondá Emerentia bosszankodva; — ez mondhatom szép hála volt azért, hogy veszélyes ájulásodból a leggyöngédebben kiragadtott.

— Ah! ki nem mondhatom, mily bösz haragnak lángja égető lelkemet. Bizonyos vagyok felőle, hogy, ha tör lett volna nálam, rögtön át-döftem volna őt.

— No bizony!... egy csókért, melyet deli lovag ad! Ah erédj, erédj... ez nem szép tőled. Ez már igazán halátlanság.

— Én csak azt tudom, hogy egy nőnek védtelen helyzetével hasonlóképp élni vissza, lovagiatlanság, s én halálosan megsértve és meg-alázva érzem magamat ez utálatos cselekedet által.

— Ugyan... ej!... no!...

— Harag és ijedségtől dobogó szívvel felállék sebesen, s a földalatti sötét folyosóban tova akaré kietni, de jól hallottam, hogy koponyája a köfalhoz zuhant és összeroskadását egy szomorú sohaj követé, mire halotti csend állott be, s ez félelemmel tölté el lelkemet a siri sötétség közepett. Csaknem önkénytelen szoltam őt, s midőn nem felett és semmi neszt nem hallék, egyszerre feljöttem, hogy kiméltelen tettem következzék... Oda futék. Nem csalódtam. Ő ott hevert a köfal mellé eszméletlenül lerokadvá, s a sötétben ösztönszerűleg feje után tapogatózva, egyszerre érzém, hogy homlokai sebéreől lepatlant a kötő és a vér bugyogva foly arczán végig. Az ijedség, részvét és megbánás egy pillanat alatt eltörle haragomat, megszántam őt és a mi csak részvételem növelheté, minden de minden eszembejuttott azon pillanatban. Elgondolám, hogy üldözött bujdosó, hogy mily szomorú érzést költethet benne a keserű durva bánása, s mily bátran és gyöngéden gondoskodott ő rólam az egész veszélyes kaland folytán. Ah, Emerentia, a mit akkor iránta érzétek...

— Ugy-e, ugy-e szerelem volt?...

— Aggódám életeért, — folytató Saphira, tetteve, mintha nem is hallaná a kérdést: — s midőn már megmentve tudám őt, mintha egy malomkő esett volna le szívemről. Midőn egészen felüdült, s kérdezte a pap által, ha megengedem-e, hogy megjelenjék nálam, elküldém neki arabs lovát, s valóban nyugtalanul vártam jöttét. Ablakomban vártam őt, messziről megismerém, s midőn tekintete rém esztől, érzém, hogy arczom lángol és ajkam ég, mintha tüzes vas érintené. Esembe jutott ama csók a sirban, s egészen megijedék. Alig tudám zavaromat elrejtteni. A mit toheték, legjobb volt, mutatni, mintha mit se tudnék vakmerőségéről, s midőn

arczán a szerénység és tán szomorú megbánás kifejezését láttam, nyugodtabb levék. Szavai rajongók és érzeményesek valának, de nem vakmerők, s alázatos és szomorú hangja meghatott. Elbeszélte élete történetét. S most itt vagyok, így végzé, egy üldözött bujdosó, ki remegve várja ítéletét: ha méltónak találhatik-e gyarlósága mellett is pártfogására azon hölgynek, a ki előtt hódolattal áll? Szemében könyvet láttam csillogni és halvány arca egy romlatlan lélek őszinte megindulását árulta el.

(Folytatjuk.)

ÖRMÉNY KÚTFÓK,

magyar őstörténelmi szempontból.

(Nt. T. Vass József tanár ur különös figyelmébe tisztelettel ajánlv.)

Ki leszen az a gondoskodó új hazájáról a köztünk lakó örmények közül, ki könnyebb használatúsá végett lefordítja számunkra az örmény írókból a magyar népeket tárgyzó történeti helyeket?

Horvát István.

A mire a nt. tanár ur a Kolozsvári Közlöny folyó évi 26-dik számában a magyar történelmi régiségek földerítése érdekében felszólított, az nálam rég készen áll, és várakozik egy nagy-lelkű pártfogóra, hogy világot lásson.

Horvát Istvánnak, a magyar őselődök legnagyobb búvárának, éppen a tisztelt tanár ur által jelöltül használt szavait tüzetem ki homlokára ezeltől már tíz évvel egy ily című kéz-irati munkámnak:

„A magyarok őselei, hajdankori nevei és lakhelyei, eredeti örmény kútfőjnyomán írta sat.“

A magyar academia, mely kéréssemre 1851-ben a történettudományi osztály által a munkát

*) Lásd a Kolozsv. Közlöny 41-dik számát.

felszólaltak, s kik az ő sötétes, bár nagy ékes-szólással előadott nézetére mosolygós, s ezért mégse bünbösebb nézeteket fejtettek ki, s kik lépésről-lépésre megküzdöttek a tért, melyet ő elfoglalni igyekezett. Én ezt nem akarom tenni, ettől el is késtem, minthogy cikkeit ilyen későre jutottak kezembe.

Szándékom csak az eszméket fejteni ki, melyeket azoknak olvasása bennem felkeltett.

Gyulai röviden és határozottan mondja ki mint elvet, hogy nőnek nincsen joga írni!

Minthogy kevés igaztalan és igazságtalan dolog van, mely egyszer vagy máskor, mint igaz és igazságos fel ne tevődött, vagy ne vétett volna, tehát e részben Gyulai semmi olyat nem tett, mit előtte már nem tettek volna, s néha sikerrel. De ő nemcsak az igazság és igazságosság, hanem a közvélemény ellen is kell hogy védje tételeit, s ez az, mit se Gyulai, se más soha sikerrel tenni nem tudott. Vagy nem hódol-e Gyulai maga önkénytelen az állításával ellenkező igazságnak akkor, midőn kivételeket ismer el? Vagyis inkább követel-e akkor valamit, midőn csak azt követeli, a mi már megvan?

Az irónság ugyanis kivételes állapot már magában: minden nő nem ír, valamint nem ír minden férfi, csak az, ki erre hivatást érez és idővel rendelkezhetik. És így Gyulai nézete szerint is legfeljebb azt kellene elhatározni, hogy a nő nem kompetens bíró a felett, ha vajon képességei és körülményei engedik-e az írói pályára lépést, s erre nézve egy ítélőszék mutatni ki, mely mindig meghatározza, melyik nőnek és mikor legyen szabad a nő helyett vagy mellett tollat is venni kezébe. S ekkor aztán a különbség a két nem írói jogosultsága között abban állna, hogy míg a férfiu senkire akadályozná silányt is közrebocsátani, a nőnek csak jót lenne szabad írni.

Hogy az iróni pálya merőben összeférhetlen lenne a nőiséggel, mint ezt Gyulai hiszi, az nem való, mert a példa másképp mutatja. Voltak és vannak irónok, kik kitűnők, mint azok, és mégis erőny és kellemes nők és ő családanyák épp úgy, mint mások. Nemcsak, de egy részét az irónoknak éppen kedveseik iránti kötelességek vezette e pályára. Hát maga Dudevant asszony, midőn ezer frankkal kelle Párisban két gyermekének neveltetéséről gondoskodnia, nem miútt anyja volt-e kényszerítve tollat venni kezébe? Gyulai, midőn a nő írói jogát támadja meg, a szellem, a talentum szabadsága ellen harcol, legalább annak azon része ellen, melyet a természet a nők által képviselt, vagy akár képviseltnél, s logikai következetesség vitte őt arra, hogy miután megtámadta a nőt az írás szabadságát, megtámadja a magas műveltség üdvét is e nemnél. Ő elég eredetiséggel biztosabb vezetőnek tartja náluk az érzést, az ösztönt, erény és kötelesség útján, mint az elveket. Vagyis inkább, képtelenség hiszi ezekre a nő, azt állítván, hogy midőn elvekre akar vergődni, csak keblét dölja föl. A nőnél valami lelkesült sejtelmesszerű eltalálását a szépnél és jóknál keresi, vagy akarja föltalálni, mi ha létezik is valójában, bizonyosan nem oly mértékben, hogy elegendő utmutató legyen az élet minden viszonyai között és a társadalom minden körében. Megvalom, hogy midőn így egyfelől látom, minő magasztos, inspirált tulajdonság ismert el Gyulai a nőben, és másfelől a korlátokat, miket eleibe

szabni akar, a germánok jutnak eszembe, kik azt hitték, hogy a nőben valami isteni vagyon, de úgy bántak vele, mintha még emberi se lenne.

Hogy mélyebb, sőt tudományos műveltség is nem árt a női erőnynek soha, arra nézve nemcsak a jelen, de a múlt is dicső példákat ad. Cornelia, a híres jó leány, jó anya és de-rék római matrona, mind ez nem volt-e azért, hogy a komoly tudományokkal szeretett foglalkozni, és Caesar erényes nője Calpurnia, s Cicero leánya elmulatlak-e tán valamit női kötelességeikből azért, mert tudományosan műveltek valának? Ott, hol a nő elzárta szellemének művelésétől, mint a görögöké, nem állottak-e ottan a hetaerák elő, a szép képességek mindazon bájaival fölruházva, mikől a férfiek nőiket eltöltötték.

S mindazok, kik szellemmel bírtak a nyilvános nők sorába állottak s a Athenében, hol a szeplőtlen erényű családanya a nemzet büszkesége volt, végre Athenae legdicsőbb polgára a hetaerát vezette házához, őt nevezte neijének, gyermekei anyjának. S mi több, templomokat emeltek Görögországban e nőknek, s az áldozatok, miket ők hoztak, vajon mik voltak egyebek, mint áldozatok a nők magas szellemének, melyet elűztek házaikból a görögök?

Csaladokozik Gyulai akkor is, midőn minden iróni keblét hánykódó állapotban képzeletleni, vagyis visszaan indekol. Nemcsak az irónok keblét hánykódik, hanem csak azok mondják meg, hogy ha lelkekben ilyesmi történik. Ők szólnak csak a kedély láthatárát néha el-elborító homályokról, a fűrkészt néha csüggesztő eredménye, a kétség keserűségéről. Könnyű azt mondani, hogy jobb a kétségeket, e hánykódásokat merőben mellőzni. A tanács jó lenne, de nem követhető; avval, ha nem ír a nő, még nem kerülte ki a veszélyt, mely nem a tintában van, hanem a magas talentum szellemében. S ha felteszszük, hogy csakugyan egyeseknél, a hajlamot benső forrásból és kéte-lyre az iróni pálya még neveli, úgy ez egye-sekért nem lehet még általános rendszabályokat hozni a szellem szükségéi és így törvényei ellen. Ilyszert szenvedésektől erőszakosan meg-őzni akarák, annyit, mint a zsarnokság alap-veit a boldogság segítségével hinni, a szabadsá-got filantropiai nézetekkel elnyomni akarni.

Valójában ennél jobb nem bolygatni a szel-lemet működéseiben. A sebeket, melyeket az ver magán, rendesen meg is gyógyítja, s ha kéte-lyen halad egy ideig, annál dicsőbb meg-gyógyodésekhez juthat utóbb, s ezen osztály-rész ugye mindegyiké, a legkisebb része, többnyire a genialitásé, mind az író, mind az iróni-pályán.

Polixena.

(Folytatjuk.)

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS

Brusza, április 29-kén, 1858. — Itt újból elkezdődtek a földrengések; már 10 nap óta sötét felhők borítják az eget, s az eső folytonosan szakad, s a kis havasi patakok, melyek az Olymp szikláiról letörtnek, úgy megnöttek, hogy az egész bruszai tér el van öntve, a közlekedés a legnagyobb veszéllyel van egybekötve; mult csütörtökön egy gazdag örményt több 100,000 piasterral zsákjában, és szürűsijét (kocsisát)

sodorta el a Nilufer sebes árja; vannak ugyan ezen folyón a régi szultánok által épített szép ívezett hidak, de a Garbonira folyam, miután senki szilaj kedvének útját nem állja, el hagyta régen ösmédrét, s most a hidak szárazan, elhagyatva állanak, s a folyót, mely több száz lépésre ázott magának új medret, — át kell gázolni; vissza lehetne ugyan át könnyen ne-hány gáttal és töltéssel vezetni régi medrébe, de a pashák jobbnak találják az arra rendelt pénzli egyébre költeni, s így évenként, több emberl-dozerot adnak a lakosok ezen bruszai Minotau-rusnak. De földrengéssel kezdém s egyébről da-ról; tehát a mult heten több erős földrengés volt; — 20-kán éjjel 4 ízben, s a szegény bru-sziak, kiknek még eleven emlékekben vannak a földingás rémeseményei, igen meg vannak ijedve; ha még ismételnék egynehányzor egész Brusza lakossága elköltöznék a városból.

Tudjuk, hogy Anglia szövé gyárai annyira fölemésztek a világ minden gyapóját, hogy ezen iparág, mely Anglia jövedelmének és ke-reskedésének egy lényeges ágát képezi, meg-bússal van fenyegetve a gyapot hiánya miatt. Ezen bajt megelőzendő, Manchesterben egy társulat alakult — Cotton Supply Associa-tion név alatt, és pedig megvizsgálván a kér-dést, keleten hitték a gyapot jövőjét megállapi-tani, azon országban, melynek éghajlata erre igen alkalmas, s hol annyi heverő föld van; mi-után a társulat az angol kormány pártolását megnyerte, mr. Carleton-t küldötte ki megvizsgálásra a vidékeknek; Carleton meg-utazván Kis Ázsiát, Szíriát és Egyiptomot, viz-szatért Angliába s észrevetéseit közölte a neve-zett társulattal, s most a társulat igen erőlyesen kezd működni, 275 hordó Amerikában vásárolt gyapot megérkezett Konstantinápolyba s onnan Kis-Ázsiába, főképpen Brusza vidékére fog ró-vid időn küldetni, hogy az a gyapotat művelni akarók között ingyen kiosztassák; 1500 hordó van érkezendően, mely Kis-Ázia más vi-dekein, Szíriában sőt fog kiosztani. Egy kis könyv, mely a gyapot-művelés módját és keze-lését tárgyalja, 100,000 példányban, a keleti nyelvekre lefordítva, fog ingyen a lakosok között kiosztani.

Kis-Ázsiában már régóta természetik a gya-potot, Smíránt át — több mint 4—5 millió pi-aszter értékű gyapot szállítatik Európába.

Egyiptom gyapot-forgalma még nagyobb. Cyprus szigete már a velenceiek uralma alatt híres volt gyapotjáról, s akkor a sziget főpro-ductuma a gyapot volt, s azt a lakosok aranyfő, vagy aranyfőnek hívták, ekkor 80,000 ballet-vit ki évenként, most alig 4000—5000 et.

Macedoniában is sikerrel természetik a gya-potot; csak egy kis lendület, egy kis felbátorí-tás, s vasútak, s közlekedési eszközök s kelet, ha sokáig fennállhatna, egyike lenne a világ leggazdagabb országainak; s most minden köz-reunkult az ott ípart és kereskedést előmozdi-tani. Európából minden productiv erő ki van saj-tozva, s most kelet felé irányozandjak tekintet-ek, hogy ezen elhanyagolt, de a természet ado-mányaiban oly dús hont igénybe vegyék. Kelet Európa új Ausztrália, Magyarhon lehet Cali-forniaja, — csak legyen közlekedés, s s leend, maholnap Ázsiát minden irányban vasútak haló-zandják át. A selyemtenyésztés, mely mióta Európa a fényűzés tengerébe sülyedt el, oly je-lentékeny cikik több vidéken nagyban tenyészte-tik; Brusza évenként több millió font nyers sely-

met küld Európába, az egész város egy nagy-szerű gyár, s vidékéikről reánk is mint szomszé-dokra, mint egy országra, mely sok felhasználá-talán életéről rejt magában, — fog előny három-lani, csak a kereskedést gátló bilincsek (vám-közlekedés-hiány sat.) zúzásának szét, s bizo-nyosan Magyarhon kereskedő jövője virágzó leend.

A török vendégszeretet el kezdű vesztetni ősi jellemét; eddig szokásban volt, hogy a Rama-zán alatt a legszerencsétlenebb, a legszegényebb muzulmán is ifjára (látogatásba, vendégségbe) mehetett a miniszterekhez és a pashákhoz s ott a szegény szerencsétlen egy évi koplálás után legalább egy hónapig jól élt és mulatott. A por-ta egy rendelete ezen ősi szokást (visszaélés, mint nevezi) eltörli, s ezután a hivatalosok le-hetnek csak ramazáni vendégek.

Egy más kormányi rendelet is jelent meg, mely a Ramazánt rendező, s szabályozza, érede-tiségeért megérdemli, hogy kivonatban kö-zöljem.

A Ramazán alatt a szultán több mecsetet fog meglátogatni, mindenki köteles illő hódola-tat nyilvánítni a nagy-urnak.

A nők szekerei körül tárogani nem szabad.

A nőknek tilos más mecsetekbe menni, mint a szultáni Mehmet, cseik zadé és lakheli me-csetekbe.

A nők illedelem-ellenes öltözete tilos, s ko-csijok, rozis hírből álló kocs sokra nem szabad bízniok.

A nőknek, kik vásárolni akarnak, nemsza-bad a boltokba bemenni, hanem az ajtóban meg-állva, a kívánt cikkekkel kihozattandjak.

Lámpás nélkül nem szabad járni sal.

A szultán Herz Henrik művésznék, párizsi követe által, egy gyémántokkal kirakott gazdag burnót szelenczét küldött, egy nagy-urnak aján-lott (dedicat, zeneszereményeért).

A 16-dikán Galaczió jövő Pericles nevű fra czia gőzösön bj Windischgraez Thal álnév alatt megérkezett Stambulba, nem lehet tudni, miért utazik a herceg ur kölcsönzött néven.

Klek, Metkowitz és Mosztar között egy tá-riati sürgöny-vonal fog felállítani, hogy a csa-taterről a híreket hamar kaphassa a kormány s rendeletei sietve admass. Majd akkor én is fo-gok közleni híreket eddig nem írtam, mert lát-ván, hogy lapodnak Dalmáciában van levelező-je, az én innen küldött híreim elkéslettek lettek volna. A Feizi-Bahri gőzös a sürgönyhöz szük-séges anyagokkal elment Stambulból. — Viszont találkozásig, ezer áldást.

Baka lum.

Maros-Vásárhely, május 17. — A Láng Bó-di igazgatása alatt színész-társulat f. h. 3-dikán kezdé meg előadásai sorozatát, az Apolló te-remben, hozván színpadra azóta következő da-rabokat: „Fehérek”, „Czigány”, „Dalma”, „Falusi egyszerűség”, „V-dik László” és „Ki-sértet”. A társulat egyes tagjairól itten bírálatot írni annál fölöslegesebb, miután Kolozsvári létekről a lapokban érdem-szerűen már bő-mutattuk. Legyen ez uttaléig futólágoosan meg-jegyeznünk, hogy a helyi közönség legnagyobb tetszését és meglegedését eddigelő Láng Bódiné, és Váradiné asszonyok vívták ki, emez mint „Ronov Agnes”, és „Dalma”, a má-sik meg többféle szende szerepekben, tapokban és kihívásokban részesült. Az egész társulat, ha-bár a tavaly-előtti Kolozsvárinál általában véve

megbíráltatta, szíves volt véleményét, hozzá-m, akkor k. fehérvári tanárhoz, intézett következő becses levele által velem tudatni:

„Nagyontiszteledő uraságod, kívánságára folytán az academia „A magyarok őselei, haj-dankori nevei és lakhelyei eredeti, örmény küt-fők nyomán” című kézirati munkáját a törté-nettudományi osztálylál közölte, melynek vé-lleménye szerint kegyed nyomozásai, abban leteit eredményeivel, östörténetünk egy rég sajnálva érzett hézaga pótlását tehetőv: oly adatokat, összevetéseket és utmutatásokat adván, melyek nyomán remény gerjed, misze-rint azoknak más irányu vizsgálódásokkal ösz-szevetése után új, talán váratlan világosság ké-szerűlend nemely fontos, de eddig felelte kétes kérdésekre. Ehhez képest az academia a neve-zett osztály ohajtását osztva, a maga részéről is kíváncsiannak tartja a munka minél előbb köz-kézre jutását. Midőn kegyedet a jegyzőkönyv nyomán intézetünk méltó elismeréséről bizo-nyossá tenném stb.”

Kelt Pesten, novem. 30-kán, 1851. (aláírva)

Toldy Ferencz s. k.

titoknok.

A magyar akademiának, magyar történelmi tárgyakban kétségkívül legilletékesebb bíróinak, a magyarok ősei, hajdankori nevei és ázsiai lakhelyei kinyomozása körül tett fáradozásaim felett kimondott ezen elismerő ítélete fölment emem azon kellemetlen kötelességől, hogy saját munkám belbecséről magam szóljak. Ez uttal tehát eltekintve a munka beltartalmától, csupán az örmény kütőknek magyar östörté-nelmi szempontból fontosságáról hozok föl pár helyet a munka bevezetéséből, és annak első része befejező szavaiból:

Scytháknak és scythák ivadékaiknak hirdeti a magyart az összes történet. Ugye de a scy-

tha nevezet oly bizonytalan, oly határozatlan jelentésű, miként azzal, ha a magyarokat a történetírók nyomán scytháknak mondjuk, még mitse mondottunk. Scythák voltak és scythák-nak hívták hajdan a görögöktől minden éjszaki népek: gothok, geták, alanok, germanok, sar-matok, szlavok, hun-magyarok, — és kezem-ből az adatok, melyek hasonlót tanúsítanak a perzsa, örmény, tatár, török s egyéb, nyelv és nemre egymástól merőben különböző népek-ről. *)

A kérdés tehát e helyütt nem lehet más, mint a nagyszámú és különbözle nemű és nevű scythá-néptörzsek közül kijelölni azt, melyben magyarjaink hajdan hihetően rejtlettek, de épp ez am, a minek megoldása temérdek nehezség-gekkel van öszszekötve, s a mire az ezen ér-deemben tett számos kísérletek után itélve, a maig ismert föld- és történetlani kütők elégtle-nek, teljes lehetetlen levén, egy ily nagy fontosságú és sokképpen bonyolodott kérdést, egy pár görög vagy latin, magában skétes, adat-al megfejtini, annyival is inkább, hogy a gör-ögöket fonnebb érintett léhaságuk *) a romaia-akat roppant távolságuk teszi képtelennékké, mi-szerint kelet népei őskori viszonyairól hiteles tudósításokat adhatnának; közleményeik mind-azáltal több tekintetből felette fontosak és ér-dekesek, minthogy a valót nem ritkán bama-latosan megközelítik, miről természetesen csak

*) De praeorum graecorum sententia hoc dico, quod notae versus septemtrionem gentes uno prius nomine omnes vel scythae vel nomades, ut ab Homero, appella-bantur. Strabo, de situ Orbis L. I.

*) Proprium appellationem ipsi scythae utique sua lingua norunt, qui vero graecis nominibus eos appel-lant, alias aliter suo quisque arbitratus illos vocat. Ni-cephorus Gregoras L. 2.

Nomina ista gentium decoris causa in graecorum formam mutati ad aurum voluptatem. Josephus Fla-vius Antiquitatum Judaicarum L. I. c. VI.

úgy szerezhetünk magunknak meggyőződést, ha alkalmunk lehet, előadásait, valamely ke-től, töltük függetlenül működött és vizsgálódá-saink színhelyéhez közelebb esett nemzet törté-netíróinak megfelelő helyeivel egybevetni és párhuzamba állítani.

Tisztelet tehát és becsület Hellas és Roma íróinak; de én ösztönnel megvalloim, miként Ázsia régi történetei illetőleg, a kütői elsőseget haj-lándó vagyok ázsiai íróinak adni, mint a kik földterületi helyzetüknél fogva honuk és nem-zetök és az azt környező népek ősrégi álla-po-taival a külföldieknek minden esetre ismerle-sebbek lehetnek; — e felett a keleti hangzású hely és nép-neveket is legtöbb esetben jobban megtartották és hihetben adják nyelvükön viz-sza a görögöknél; minél fogva valójában vég-hetetlen nyereség, ha valamely ázsiai népet tárgyzó vizsgálódásainkban ázsiai, még pedig eredeti kütőkre támaszkodhatunk, áll ez kivált-keppen arra nézve, ki a magyar régiségeket tüzte ki történelmi buvárkodásai tárgyául; ki jól tudván egyfelől azt, miszerint teljes lehe-tetlen, hogy egy nemzetnek, milyen a magyar, története a IX. század színtéjéig kezdődjék; másfelől pedig látván, miképp a magyarok ázsiai sorsa kinyomozhatása érdekében az eddig is-mert történet-írói sereg nyomán tett minden fáradozásai sikeretlenek voltak, kimondhatlanul jól érzi magát, ha a keleti nyelvek tanul-mányozása által, valamely ázsiai a magyarral egy-kor szorosabb viszonyban állott nép historiai kútfőrásihoz utat törhetett magának, melyek segítségével tudásvágyát, bár némi részben, ki-elégíthesse.

A keleti kütőknek egy ilyen neme áll nyilva-előttem Armenia irodalmában, mely magyar régiségek érdekében tudomra mostanig még senki által se bányásztatott ki.

Nem szükség említenem, hogy az örmények hajdan Elő-Ázsia felföldön évezredek keresz-tül uralkodó nép voltak és tetleges részt vettek Ázsia sorsára eldöntőleg hatolt ama világtörté-neti nevezetességi eseményekben, melyek Ba-bylonia, Assyria, Media és Perzsia világbiro-dalmára emeltetését vagy enyészését elősegítet-tek. *) Az őshajdan ezen első rendezett álla-dalmaival polgárosodás és műveltségben lépést tartottak, a mi pedig reánk nézve érdekesebb, a kereszténység első századaiban már szépen virágzott irodalomnak örövendéket, gazdag ez különösen föld és történet-írási munkákban, melyek szerzői jóllehet jobbra saját hazájuk és nemzetükkel foglalkodnak, mindazáltal az egykor Örményországban s körülötte lakott né-pekről több nagybecsű emlékeket fentartottak, és sok oly tudósításokat közölnek, melyeneket más írókban hiában keresünk. Az Elő-Ázsia szí-vét képező Örményország pusztá leírása a ré-giségattal komolyan foglalkozóra nézve több tekintetből felette érdekes és tanulságos; ki nem tudja a nagy emlékezeteket, mik Tigris és Eu-phratt, meg a magas Ararat nevéhez kötvék! Története, hanem is épp oly ragyogó mint más első rangú ázsiai nemzeté, de fénypontok nél-kül nem szűkölködik.

(Vége következik.)

*) Adiabene, quamquam proprium principem habeat, nonnunquam Armeniae adhaerescit. Nam Medi, Arme-nii, Babylonii, praeter omnes alias gentes, quae hic sunt, ita erant ab initio constituti, ut in servium adori-sunt, ut enique opportunitatem videbatur, rursus con-ciliarentur, quod usque ad Parthorum imperium per-mansit. Medis itaque atque Babylonis Parthi imperant, Armenis autem nunquam. Strabo L. XVI.

gyengébb—vas-szorgalom, szabatos játék, kézzel fogható igyekezet, pontosság, és mindenek fölött a szép fejelem jó tulajdonainál fogva minden esetre megérdemli, hogy a helyi és környékbeli közönség, nagyobb mértékben mint eddigé, — pártolja, és hogy ez meg fog történni, abban nem is kételkedünk. Kezességük erről egyfelől a széki főúrs közönsége, minden nemesebb időtöltés iránti fogakonyasága; másfelől a társulat igazgatója Láng Bódi, abban való kifáradhatatlan iparkodása, miszerint minden mellányz igényeknek megfelelően így többek figyelmeztetése után, az itten szokott magas belépti árakat lejjebb szállítja, az előadásoknál eleinte alkalmazott gyenge zenészeket a helyben állomásozó Párma herceg nevet viselő sorozat jeles zenekarával váltja fel; e szerénst ha maradt még kívánni valónk, — ez az lenne, — hogy a zártszékek nagyon szűkre szabott helyiségi nagybőltatának, hogy ne lenne kénytelen egy némely szerényen 1—2 stáif miatt helyéből kiszorulni.

A közönség a fennmeltettekről lassan-lassan meggyőződött, a pártolást, mondok, nem foghíányozni, a mi abból is látszik, hogy a legűgösb javítások megtétele után, az első négy előadás alkalmával gyűzlen látogatott színház — az ötödiken minden zugában megtelt — és a közönség a szereplők működésével tökéletesen megelégedve távozott.

J. . . .

Sz.-Udvarheiy, május 14. 1858. — Májusunk hideg de kellemetes, az ujjuló fák virágos lombjai, vetéseink mindenütt gazdagokat mutatkoznak, s ha az Isten is úgy akarja, némi bőségnél nézünk elébe. Áldozócsoportunk szép volt; mily öröm hevítő keblünk e nap, hallva az annyi édes, annyi fájdalmat felköltő zene hangjait, mily meglepődve adánk halálát a természet nagy Urának! mert éltünk fölött e percig öröködik, kinek ne lett volna kedve e nap estéjén a helybeli ev. ref. főtanoda zene-kara részére adott tánczvigalomba el nem menni? Igazgató tanár t. Kiss Ferencz ur vezetése alatt, a terem tavaszias kellemel volt butorozva, mit fűszerezett a helybeli kivil Erdővidék három fehér galambja, kik annyi izlés-annyi egyszerűséggel valának öltözve; nem hulltak le ugyan nehézség selyem kontosszúkról a gazdag rojtok; de az ártatlanság sugara mégis tündökölt, s az egyszerűség honolt fölöttük; mily gyönyörűsége lehet egy szülőnek ott, hol gyermeke mindenki előtt kedves? kell-e mondanunk, hogy ez éjen mindenki boldog volt, még azon nők is, kiknek férjeik fontosabb ügyben kénytelenítették honn maradni. Még egy része a fiataloknak tánczteremben kedvesével vigadt, addig lelkes tanárainkért üritének poharat, kik mindent megtettek ott, hol kell, főtanodánk, s a fiatalok érdekében, ezért őket a jó Isten áldja meg; adja Isten még e világ tart, főtanodánk tartsa meg évi szokásos tánczvigalmát vigan, és gondatlan; ne feledjék azt, hogy a tanoda udvarán márvány emlék áll mit a fiatalok emelt szentül! örök dicsőségére, azon férfiak, kinek lételeit ezen főiskola köszönheti. Ne feledjék azt, hogy ezen intézet felett rövid de mégis nehéz idő vonult el mégis büszkén áll és dacolt a sors viharával *) — Ti lelkes tanárok! neveljétek fiaikat édes gyermekeket hazánkban — hasznosakat, kiknek társaságuk ha rangkülönbség nélkül az utókor ne szégyeneljen elismenni; ti, fiatal barátim! legyetek büszkék, de! nem külső, hanem szellemi kincsetekre; tartásotk magatok előtt szentül az erényt; így számíthatok lelkes barátokra. Köszönetünket érdemlik a jók között cs. kir. megyei főnök mérts Horváth Albert ur, ki lelkes család számára jegyeket váltott, ha nem díszíthetjük is jelenlétükkel tánczvigalmunkat. Eljen! e lelkes család, honunk, széki földünk egye kiérdemelt szeretetben!! Eljettünk mi, gróf Haller Jánosné született Klein Zsuzsanna urasszonyt, ki lelkesülve 40 pforintokat küldte a zene főszolgálatára. Köszönet érte, hönleány!! neved keblünkbe van vésvé régen és mélyen. Ki több lelkes adakozásokat tettél már, mi csak nemes kebled ösztönéből eredhet. Nem maradtak hátra a nemes Haller grófok is, nemeskeblű anyjuknak méltó gyermekei!! köszönet a fiatalok nevében nektek is; éjletek soká tanodánk, és hazánk javára. Reggel 10 óráig tartott a bál, mind végig lelkesült jó kedv között.

Kassay F. Ignác.

*) Az elmaradt oszlop-szentelés érdekli a sz. sz. sz. sz.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

* Városi községeink május 21-kén tartott gyűlésben, mint hiteles külförről értesülünk, igen fontos tárgyak kerültek szőnyegre. Többek közt, a jegyzőkönyv hitelesítése után, szónok ur előadva, hogy a kolozsvári megürült főorvosi állomásra concursus még tizen-negy nappal azelőtt eltelt, s a legkelégítőbb bizonyítványokkal ellátott hét orvos pályázott, a gyűlés a választási határnapot máj. 26-ra határozta. Az eredményről jövő számunkban értesítendjük az olvasót.

* Ugyan e gyűlés másik fontos tárgyát képezte egy községi tag indítványa. A nyilván-

nos sétáló gondnoka egy figyelmeztetést bocsátott közre, hogy a sétálókat terhelte szekernek, s szabadon bocsátott állatoknak járni-kelni nem szabad. Miután azonban a borjumi birtokosság a sétálókat a Borjumi között nem kis áldozattal egy közlekedési hidat építtetett, s most a figyelmeztetés a gondnok ur által oda-magyarátatik, hogy jóllehet a porondos és vár-falából követ hordó szekerek szabadon passirozhatnak, a borjumi gazdáknak egyáltalában még csak néhány szál deszkát vagy oltoványt se szabad, hogy a sétálókat valamelyik útján majorjait vagy szőlőikbe szállítsanak: említett községi tag indítványozza, hogy a közgyűlés rendeljen ki egy bizottságot, mely akár a malommal szemben, akár pedig a Szamos partján egy utat tervezzen, mert a „sáncz-alja“-t ut egyáltalában járhatlan, kivált esős időben. Ez indítvány elfogadtatván, a bizottság kinevezetett, s remélni lehet, hogy mielőbb kijelölve lesz az alkalmas közlekedési út, mely a napontint széjpülő és idővel magát még tán külvárosra is kinőhető borjumi csinos majorok és szőlőkhez kivézesen, ugy szintén azt is várhatni e bizottságtól, hogy segédkezet nyújtand a hídfőnél lévő posványokat, melyek rendőregészégi szempontból se tűrhetők meg, mielőbb betölteni.

* A május ünnepélye e hó 24-dikén oly szép számú közönséget gyűjtött a sétálóra, hogy a városi szegények pénztára, melynek gyarapítására rendeztetett, mint az alább következő hivatalos jelentésből olvasható, 215 pforot vett be. Két ugynevezett májusfa volt felállítva, tetejében egy-egy tallérral és lobogó tarka kendővel, melyet egy ügyes suhanó „a nép“ éljenze közt vett le. Zene is vala, aztán este „brillantes Feuerwerk“ fejezte be az egész, mire a közönség, mely a rendező megrovásraméltó figyelmessége következtében tömérdek port nyelt, egy rendkívüli nap emlékeivel haza ballagott. Ugyan miibe került volna azt a kocsi-utal megöntözései?

— A mint hitelesen értesülünk, a Mentovics által szerkesztett „M.-Vásárhelyi Füzetek“ első füzeté már sajtó alatt van. Igen kíváncsok, hogy az irodalmi részvétel, e vállalatot fentartani s hosszabb időre megalapítani, képes legyen.

— B.-Hunyadon máj. 18-án országos vásár volt. Az idő kedvező lévén, sok ember gyűlt össze, adó is volt, vevő is lett volna, alkudtak sokat, vettek keveset, pedig az adók örömet adták volna. Annára szeretik az emberek azt a pénzt. Az árkelet következő volt: búza köb-le 6 ft 24 kr, rozs 5 ft, malé 5 ft, zab 1 ft 20 kr, paszuj 4 ft, szilgyi bor vedre 1 ft 36 kr, egy pár meddó tehén 60—70 ft, ökör (8 mázsás) párja 120—140 ft, gyengébb 100 ft, bárány párja 2 ft, meddó juh gypájával, párja 8 ft, gypaju párja 1 ft 12 kr, ökörbör párja 22 ft, tehénbör 12 ft, középrendű ló 50 ft, palkina vedre 2 ft 24 kr.

— Egyik legjobb máj. 18-án kocsiból kiadódó Heckenast Gusztáv ur, Dózsa Dánielnek „Kornis Ilona“ című nagy hisztoriat regényét sajátjává tévén, azt jelenleg sajtó alá bocsátotta, s két-három hó alatt a magyar olvasókönység rendelkezése alatt álland, a mire olvasóinkat figyelmeztetni kötelességünknek tartjuk, miután ezt a testvérhoni lapok nagyobb-része már szintén szíves volt fölemlíteni.

— Tasnádi érdekes levelezőnk ezt írja: „Városunk folyó hó 11-én reggeli 9 órakor magas vendéget volt szerencsés keblébe fogadni. Magyarországi főkörmányzója, Albrecht főherceg ő fensége, Szatmárról jöve, Díszes felé, városunkon át tette magas utazását. Bár itteni mulatása pár óráig se tartott, mégis veti annyi időt ő fensége, hogy lelkeszeinkől az ön és egyházaik sorsáról tudomást szerzett, valamint városunk s e vidék hagyományait és a cs. k. hivatalnokoktól. Városunk előbbkelői, több czéhek, az itt székelő járáshivatal személyzete, s ezek élén megyei főnökünk, a városunk kívül messze eleibe mentek tiszteletére — 12 Érszentkirályra való lovas legényekből álló banderium kíséretében — városunk felé közeledő magas utazónak.“

— (Beküldetett.) Az 1858. év május hava 24. a városi szegények intézete pénztára javára rendezett májusi innepélyi eredménye: vétett be összesen 251 ft 36 kr pp., kiadás tétetett 36 ft 30 kr, maradt a pénztár javára tiszta jövedelem: 215 ft 6 kr pp. Kolozsvárt, máj. 25. 1858.

Kolozsvári,
szegények pénztárnoka.

KÜLFÖLD.

Anglia. — Az alsóház f. hó 17-én ujra megkezdte a Cardwell indítványa feletti vitákat. A harc azonban még ez ülésben nem vett fel határozott szint, s a főnökök még egyik részről se szóltak. A 18-ki ülésben a Cardwell indítványa feletti viták elhalasztattak, mivel más indítványok vannak előjegyezve. — A felsőházzal értekezlet az eskütellet tárgyakban megtörtént; az értekezletet Rotschild is jelen volt.

A bizalmatlansági viták ezen húzását,

halasztását főleg azon körülménynek tulajdoníthatni, hogy a különböző ellenzéki pártok még nem tudtak kiegyezni a miniszteriummal szemben követendő magokartatása, s a tárczák elosztása végett. Az örökségre ásitózó vágytársak hárman is vannak, s máj. 17-én három kabinet-lajstrom keringett a londoni klubokban: egy Palmers-ton, egy Russell, s egy Granville-kabineté. A Russell én lord Palmers-ton az ő ott nem léte által tündöklött, s már ez is arra látszik mutatni, hogy a Palmers-ton és Russell közti kiengesztelődés nem volt tökéletes. Aztán a tory-ellenes coalitio a peeliták segélyére se számíthat egész biztosan. Sir R. Peel 18-án a kormány mellett emelt szót. A liberálisok közöl szintén egyesek követhetik Roebuck példaadását, a ki egy ideig még jobbnak tartja Derbyhez csatlakozni. Egyébiránt, ha szintén a coalitio minden töredékei közül egyesek át fognak is menni a miniszterium táborába a harcok alatt, de nagyban, s egészen mégis minden körökben meg volt erősödvé azon hiedelem, hogy a kormány nem menekülhet többé a megveretés elől; mivel már maga a kabinet is azon kétségbeesett ötletre jutott, hogy legrosszabb esetben ne sokat törődjék a bizalmatlansági szavazattal, kivált ha ez nem dicsekednék igenis erős többséggel.

Egy máj. 19-kén Londonból kelt telegraph is határozottan szól a kabinetnek mielőbbi megbukása iránti kilátásról, s a Times is így ír máj. 15-ki cikkében: „A tegnapi parlamenti tárgyalások megszárdíták azon benyomást, hogy nincs messze már egy új miniszterium alakítása a tartósság és egy határozott politika elemeivel.“

Ez az egy ma is szilárdan áll mindenesetre, hogy ha a toryk minden várakozás ellenére kormányon maradnának, ily kedvező sorsfordulatot nem saját erejöknek, de egyes-egyedül az elleneik táborában levő meghasonlásnak köszönhetőnek.

— A napokban híre volt, hogy a Malakoffi hg. látogatást tett volna Mária Amalia királynénál, Lajos Fülöp özyegyénél és Aumale hgnél. Csak annyi van a dolgotban: hogy a napokban a tábornagy nyílt kocsiban a Regens-Parkban lévén, kocsija megelőztetett Aumale hercege által, a ki szintén nyílt kocsiban, néhány barátja társaságában, London egyik színházába hajtatott. A tábornagy a hg. elhaladásáról a vele volt személyek egyike által értesítettvén, parancsolá kocsisának, hogy érje el, a mi megtörténvén, ülőhelyéből félig felemelkedett, s hangosan így szól hozzá: „Jó napot, Monseigneur, hogyan érzi ön magát?“ A herceg felel: „Igen jól, kedves tábornagy. Szerencsésnek érzem magamat, hogy önt láthatom.“ Azután némi kölcsönös üdvözlések után a két kocsi elvált. A találkozás tehát rövid, de sokat kifejező volt. Mondják, a királyi hg. felette meg vala indulva. Az „Ind.“ azonban hozzátesszi, hogy az egészhez a politikanak semmi köze. A megindulást, valamint a tábornagy által tett kezdeményt, csupán a dicsőséges bajtársaság emlékei, s egy nemes szív érzelmei sugallták.

— Kalkuttai tudósítás szerint apr. 9-ről la guerillaháboru nőttön-növekszik Indiában, mely körülmény — mihez a nagy hőség is járul, — nehezíti a háboru bevérgzését. A Luknóból elfutott lázadók az ország közép-részeit, a hol hadsereg nem volt, előzönlöttek, s az összeköttetést Benares és Goruckpore közt elvagták. Sir Hugh Rose még mindig Ihansinál. Erőslázadók csapatok vonultak elő kelet-ről, öt háttban megtámadni. A Roberts tbnok alatt álló csapatok Nussirabod és Nimuck körül ellenséges csapatokat fognak megtámadni. Az 5000 főnyi kotali őrség kivonult, de tüzéség nélkül. Whitlock tbnok Saugorban marad. Sir Colin Campbell april 20-án Walpole tbnok hadtestét akarta Lucknóból Ruhilkundba kísérni. April 12-én találkozott Allahabadban a főkörmányzóval, Canninggel, ki Kalkuttában volt, visszautazandó. Az orosz hajóhadat Hongkongba várták, azt mondván, hogy az amerikaiak is készülnek hadi erejüket kifejteni.

Franciaország. — A „Moniteur“ cikke után Párisban azt hiszik, hogy a császár szilárdan el van határozva a „lovagias“ keresztény fejedelmet „a pogány“ ellen védeni. Aztán a minap jelenté egy tábornagy, hogy a francia hadsereg ugyanokzik s verekedni szeretne „valakivel“, azért e „valaki“ után mennek ki fölfedezési útra, a ki hajlandó volna a francia seregnel időtöltést szerezni. Azonban aligha leendő ilyen bajtárs fölfedezhető, mert az efféle mulatság szintoly veszélyes, mint költséges is, s e perczen nincs állam Európában, mely ereje, pénze s idejével valami okosabbhoz ne foghatna, mint az ismeretes „katonai feliratok“ szerzőinek „időtöltést“ csinálni s e mellett talán némi elégtelen elemek elárkolasára segédkezet nyújtani.

Nem igen valószínű, hogy Franciaországban merjenek tenni valamely fontosabb lépést, mielőtt az angol miniszterium sorsa elválik. Bármennyire szeretnék is a pillanati zavart s a tory-kabinet teljes alétságot gyorsan felhasználni, bevégzett tényleket teremteni, miket Párisban oly örömet szoktak jog alapjául kikiáltani; azonban csak tudják Párisban is azt, hogy Anglia szava utólag is nagy súlyt fogna a mérlegbe vetni, és semmiképpen se fogna a bevégzett ténylek egyszerű elismerésére szorítkozni, kivált ha valóban Palmerston lépne újból a kormányra, mire igenis van kilátás. A saját palotájában tartott gyűlésen csak e napokban nyilvánít a nemes lord, hogy Russell is a Cardwell indítványa mellett szavazand, s hogy a kabinet megveretése esetében nem gondolhatni, a parlament feloszlására, midőn a kabinet még a conservatív felsőházban is csak nagy bajjal tudott kilenc szavazatnyi többséget egybeszerézni.

— Párisban, mint 17-ről írják, jelenleg minden figyelem Angliára van irányozva, mert az összes függő kérdéseknek eldöntetése a parlamenti viták kimenetétől függ. A hivatalos körökben csak meglepetést fogna szólni az, ha a Derby-miniszterium még most is szárazan megmenekednék. A „K. Z.“ levelezője úgy hiszi, hogy főleg ezen körülménynek tulajdonítandó, hogy Hübner báró, ki a császárnál tiszteletét tév, sokkal kegyesebben fogadtatott, mint ezt e diplomata netán várta. A báró különben igen megnyugtató közléseket tett; azt hallani, úgy mond a „K. Z.“ levelezője, hogy 17-kén távirati úton parancs küldetett Spezziába, melynélfogva az úton lévő két francia sorhajónak azonnal ismét vissza kellend térnie. S ha e hír valódsul, úgy tartja, hogy abból azon következtetés! vonhatni, miszerint Oroszország és Angliának nem nagy kedvök van a demonstrációban részt venni.

S ki is hitte volna, hogy a diplomaták párisi conferentiája helyett hadihajó-gyülekezés legyen az Adria vizén, mint erre Franciaországnak jóakarata nem látszik hiányzani. A francia után mily könnyen ott tereintet Cattaronál néhány ausztriai hadihajó is; maholnap talán egy-két angol vagy orosz is csatlakozik a tengeri concenterhez. S furcsa mulatság fejlődhetik ki a jelen körülmények közt, midőn a helyzet annyira feszültnek látszik, hogy az ágyuk magoktól is elsülhetnek.

— A francia kormányt nagyon bosszantja Fuad pashának nem annyira bécsi utazása, hanem azon mód, melylyel az létrejött. Thouvenel báró Stambulban már is rábirta volt Fuadot, hogy egyenesen Marseillenek menjen, a midőn rögtön maga a szultántól azon parancs érkezett, hogy a török diplomatának Bécsen keresztül kell mennie! Ez kézzelfogható tanúsága azon befolyásnak, melynek Ausztria Stambulban örvend, s mely már azon körülményből is kiderül, hogy most Prokesch báró részesül azon előjogban, mely azelőtt csak Redcliffe lord kiváltsága vala: hogy t. i. a szultánnal közvetlenül értekezhessek.

— A conferentia megnyitására nézve máj. 17-kén két versio keringett Párisban; az egyik szerint 20-kán vagy 24-n

kezdenék meg munkálataikat a meghatalmazottak; a másik szerint ellenben az értekezlet megnyitása határozatlan időre elnapoltatnék, főleg a montenegrói bonyodalomnál fogva. Ez utóbbit azonban az „Ind. belge“ azért tartja valószínűtlennek, mert miután a meghatalmazottak Párisban már összegyűltek, a konferenciát magát se lehetend már határozatlan időre elnapolni; mindamellett azonban a fentemlített határnapok se bizonyosak, s így az egészről csak annyi bizonyos, hogy semmire bizonyos.

— A kormány felső-rajnamegyebeli jelöltje, Keller mellett is nagy erélyvel lépett fel. A főnök több körlevelet bocsátott ki Migeon ellen, s még csak Canrobert nagy is részt vett a választási mozgalomban. A tábornagy t. i. kijelenté Bellfortban, hogy azok, a kik Kellere szavaznak, a császárnak azzal örömet csinálnak. Mindamellett is az ellenzéki jelölt lön megválasztva.

Törökország. — Ha a törökök és montenegróiak közli összeütközés iránt a Bécsbe, s nem a Párisba érkezett sürgönyök voltak igazak, akkor a párisi „Moniteur“ közleménye, miszerint a törökökhöz parancs ment az „ellenségeskedések megszüntetése“ iránt, csaknem gunyorosan hangzik. Szegények semmitse tőnek, a mit csak legtávolabbról is ellenségeskedésnek lehetett volna venni, sőt formaszertint fegyverszünet kötéseire is hagyják magokat birni, s egyszer csak hirteteg módon rájuk ütlenek a montenegróiak, ágyaik és podgyászaikat elrablák, visszavonulni kényszerítik, s egész Klobukig és Trebignéig kergették. Egy elárult, megrohant, megvert, s üldözött seregnek azt parancsolni, „szüntesse meg az ellenségeskedést“, valóban annyi, mint gúnyt üzeni vele. A parancs mindenestre tiszteletben leendő tartva, — valameddig a török hadtest jelenlegi felbomlott állapotjában vagyon; de érezze csak magát újból elég erősnek az ellentállásra, akkor — dacára minden jegyzéknek s beavatkozásnak — sikra fog szállni minden bizonynyal, ha a ne-

ki parancsolt vesztéglés egyszersmind ellenfelei részéről is meg nem fog tartatni. Párisban ez ügyre vonatkozólag Fuad pasas a francia kormány között máris tüzes szövevények keletkeztek. Mint párisi tudósítások jelentik, a két hadihajó kijutása iránti rendelet csak a Fuad pasával történt beszélgetés után lön kibocsátva. Egyszersmind teljes hitelességű tényképp jelentik azt, hogy a francia kormány részéről a szabadsággal távollevő tengerésztestek mind hajóikra szállítottak, azon hozzátétellel, hogy a hadügyminiszter nem fogad el semmiféle menteséget. E közben a diplomácia is keményen izzad a vizsáki kiegyenlítésén, s Párisban azon reménnyel bizelegnek magoknak, hogy a porta végre csakugyan elfogadja a határviszály eligazítása végett felajánlott közbenjárást; sőt a „Zeit“, máj. 19-kei távirati sürgönye szerint azt már is elfogadta volna. Oly események azonban, mint 13-kán, s az erre következő napokon történtek, aligha fogják a portát békélyen érzelmekre hangolni; neki már egyeztet teljes meggyőződése, miszerint a porös terület övé, nem másé; s ha annak átengedésebe beleegyeznek, legalább önkéntes engedménynek akarja azt tekintve látni; amde erőszakosan venni el tőle a vitatott tárgyat, s utólag mégis engedékenységet kívánni tőle, nem volna egyéb, mint formaszerű szentesítést követelnie rajta elkövetelt erőszaknak, s oly követelések még török államférfiaknak is kissé erősen tetszhetnek, ámbár ezeknek több idő óta már gyakran volt alkalmuk arra, hogy idegeiket az igen is erős ingerlékenység ellen megtompíthassák.

UJ POSTA.

A montenegrói ügy elintézésével ismét rosszabbul látszik állani a dolog; már f. hó 22-én rebesgeték, hogy a két francia hajó visszahívatala nem valószínű, s 23-án már arról értesülünk, hogy a két francia hajó La Speziaiál korántsem állapodott meg, hanem (egy a francia tengerész-

ti minisztériumhoz érkezett távirati sürgöny szerint) Sardinia és Corsica mellett elvitörölázott, a hol még a kormány legutolsó távirati sürgönyeit vevén, 17-én a messinai tengerszerorson átmelt; vajjon a jelen pillanatban még a jóniai tengeren van-e a két nevezett hajó, vagy az orentoi csatornán át máris be hatolt az adriai tengerbe, arról még tudósításaink nincsenek, sőt az „Ind. belge“, mely előbb csaknem egy maga hozta volt a most általa is visszahúzott ellenparancsról tudósítást, azt is tudni akarja, miképp a két francia hajó parancsnoka a legújabb tudósítások szerint egyenesen Triest felé evez, hogy ott a francia consullal tanácskozzék: „teljes okunk van jelenleg, mond a belga lap, az ellenparancs létezését kétségbe vonni.“ Az egész dolog annál komolyabb színt kezd váltani, mert a „Moniteur“ május 21-ki jelentése szerint, egy öt gőzösből, egy fregathból álló hajócsapat hagyta el 17-én a touloni kikötőt, valószínűleg azon rendeltetéssel, mely a két korábban elindult hajónak ki volt mutatva. Mi adhatott már okot a dolgok állása ily hirteleni változására, mindamellett is, hogy hírszerint a porta engedni látszott? A porta igenis megegyezését adta az ellenségeskedések felfüggesztéséhez, azonban korántse terjedett ki az Francia- és Oroszország minden kíváncsára. E két hatalom részéről ugyanis azt kívánták, hogy a porta mondjon le Montenegro iránti minden főri jogáról, azaz: hogy e tartományocsa függetlenségét ismerje el, egyszersmind pedig a párisi congressus alatti status quo-tis (mídon a montenegróiak a grahovói vidéket megszállva tarták) ismét állítsa vissza. Az európai bizottmányok e szerint tulajdonképpen nem lett volna semmi egyéb teendője, mint Törökország anyagi és erkölcsi áldozatát tudomásul venni, s kárpótlásul mindezt csak azon üres ígéretek nyelvére rendelte a porta, miszerint aztán Montenegro jövőben nyugodni fogna. Ily „alku“ természetesen nem lehet inyére a fényes kapunak. Hire is jár most, hogy az európai

bizottmány eszméjével egészen felhagyta, s egyenesen Stambulban fognának alkudozni. Mily eredménnyel? A „Nord“ jóslói szeme már is leplezetlen látja maga előtt a jövőt. Ha Törökország nem talál teljes elégtételt adni a három hatalomnak, Francia-, Orosz- és Angolországnak, azaz: ha az ellenségeskedések felfüggesztése mellett a más két kíváncsát is (a határ szabályozását s Montenegro függetlenségének elismerését) nem teljesíti, akkor — a „Nord“ tudósítása szerint — a három hatalom ki mondja Montenegro függetlenségét s azt saját „közös garantiája“ alá helyezi. A „Nord“ reméli, hogy a porta engedni fog. De aligha nem sokat remél a jámbor.

A legújabb távirati sürgönyök Londonból jelentik, hogy a tory-minisztérium újból kikerülte a hajótörést, mert Cardwell a maga megrovási indítványát, Palmerston, Russell és Gladstone beléegyezése mellett, visszavonta, miután Caning lordot a legújabb sürgönyök teljesen igazolták. Ez eredményre, mint írják, az alsóházban általános derűtség támadt. A tory-kabinetnek valóban nagyobb a szerencséje, mint képes volna soká elbirni. Az Isten nyíla is csak mellette üt le, mint látszik. holott csak a mindennapi imádság tartja.

— A conferentia végre csakugyan megnyitott Párisban; máj. 22-kén délutáni 2 órakor volt az első ülése. A kölni lap szerint, miután a porta a maga engedékenysége által a pillanat nehézségeinek véget vetett, a hatalmak se akartak a conferentiával tovább is késlekedni.

Az orleansi hercegné 18-kán reggel hirtelen kimúlt náhaburuban. Halála Párisban is általános sajnálkozást gerjesztett. Még a felhivatalos lapok se tagadják meg a részvét néhány szavát az elhunyt magas tulajdonaitól.

Bécsi börze. — Május 22-kén. Erdélyi urbéri papir 79½. Magyar urbéri papir 80½. Nemzeti kölcsön 83½. Arany 8½. (darabja 4 fti 52½, 10 kr) Ezüst 47½.

Felölös a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A dézsi cs. kir. megyei törvényszék utján jan. 1-ről 1856. év ápril 8-ról 1857. Tamás Jánosnak románfalvi birt. után 97 ft 20¼ kr., — Pap Mihálynak ugyanottani birt. után 331 ft 45 kr., — Pap Péternek dtdo birt. után 229 ft 48¾ kr., — Pap Kelemen, László János és Jónásnak dtdo birt. után 156 ft 44¼ kr., — Pap Farkasnak dtdo 203 ft 27¼ kr., — Pap Basilnak dtdo 208 ft 2¼ kr., — Pap Gábornak dtdo 101 ft 5¼ kr., — Pap Miklósnak dtdo birt. után 126 ft 18 kr. urb. kárp. öke és járuléka utalványoztatik. A követelések

beadandók jun. 30-ig. Tárgyalási nap aug. 30-ka d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján febr. 20-ról 1858. Schiller Miklósnek vasas-szent-iváni birtoka után 317 ft 55 kr., — Miksa Mária öz. Pásztohi Gábornának ördögkúti birtoka után 2733 ft 17¾ kr., — Szabó Karolina öz. Pócsa Pálnak simontelki birt. után 529 ft 52¾ kr., — b. Josinczy Ágnes öz. Máthé Farkasnak romlotti, felső kékési, nyarlói birt. után 2532 ft 55¼ kr., — Bakó Ferencnek kis-czégi birt. után 106 ft 27¼ kr., — Foszto Ferencnek tamásfalvi birt. után 144 ft 32¾ kr., — id. Ugron Istvának sajói birt. után 180 ft 3¾ kr. urb. kárp.

tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 10-ig. Tárgyalási nap aug. 13-ka d. e. 9 órakor.

A szebeni cs. k. megyei törv. szék utján jan. 1-ről 1856 és ápril. 8-ról 1857. I. Bonis-Barabásnak felső-rákosi birt. után 8057 ft., — II. Könczei Antal és Jánosnak peszelneki birt. után 277 ft. 26¾ kr., — III. Kapacsányi Jánosnak galaczi birt. után 2843 ft 22 kr., — IV. Simogyi Eszter Fogarasi Jánosnak mohai birt. után 5835 forint 4 kr., — V. Rétyi Timotheus örökösének mohai birt. után 381 ft 18¾ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók I. és II-iknak máj. 22-ig, III. és V-nek jun.

2-ig. Tárgyalási nap I. és II-nak jul. 22-ke, III. IV. és V-nek aug. 2. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján február 13-ról 1858. Boros Albertnek szindi, szurduki, kákovai, nagy-oklói, kisbányai, kisbánya-havasí birt. után 6015 forint 20¼ kr., — Tarsoly Sándornak m. gyermónostori, ó-gyermónostori, ó-bikkali, meregyői birt. után 7019 ft 57 kr., — b. Huszár Károlynak gyekei, czintei, feketelaki, szépenyerűi, sz. mártóni, kalocsai birt. után 18397 ft 16¾ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 10-ig. Tárgyalási nap aug. 11-ke d. e. 9 órakor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(10)
(32-40)

MOLL

SEIDLICZI POROK.

Az utolsó párisi világműkiállításán a hivatal s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerek felett **egyes-egyedül** méltatott **jutalom-médallere.** s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megczafolhatlan bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készülmény minden kül- és belföldi ily-szerű készülményeket jóságával és becsességével felülmul.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya czimerű gyógyszerár, „Tuchlauben, a Wandl-hotell 1 szemből.

Egy bepecsételt satul ára: **1 ft. 12 kr. p. p.**, a melyhez pontos haszná-lásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUOGOTT özvegye gyógyszer-tára, B. Monostortczában, Szászvároson SPECH gyógyszerésznél, Besz-terczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNEL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszszas ta-pasztálás oly hasznosaknak talált, hogy azok hire a birodalom határait túlszár-nyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő győgyerővel bírnak jelesen a gyó-morhajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyujt a májbajok-ban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szivdobogásban, vértúlulásban, gyomorgöröcsben, nyálkakórásban s különböző női betegségekben, azt megállapított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyujtott lénye-ges könnyűlést és új tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-öhl).

(444)
(3-3)

Stein Jánosnál Kolozsvárt és Wít-tich Józsefnél M.-Vásárhelyt kapható:

Historisch-Genealogisch-Geogra-phischer atlas zur Übersicht der Gesichte des Ungarischen Reiches und seiner Nebenländer von J. Bedeus v. Scharberg 1-8. Lieferungen 12 forint helyett csak 5 frt. egyes füzetek ára 1 frt.

(446)
(1-1)

„BORÁSZATI KÖZLEMÉNYEK“ czime alatt ez évben megjelent munkám 2-dik részére jött ugyan néhány előfizetés május 15-ig, de közel-se elegendő a kiadás költségei fedezésére; ezennel tehát a talán igen rövidre szabott határ-időt meghosszabbítva, kiterjesztem jelen év aug. végeig, ujabban is kérve könyvem minden t. birtokosait, valamint tiszt. előfizetés-gyűjtőmet az 1-ső részre, hogy a most adandó 2-ik rész elő-fizetési ára: 1 forint ezüst, bérmentes bekül-dése által egyenesen hozzá, vagy pedig bi-zománosan Wittich József itteni könyvkereskedő urhoz, ezen kiadást lehetővé tenni méltóztassa-nak. — Ezen második rész: a borok betegsé-geit; a tengeri-kereskedést üző nemzetek, s ezek közt az angolok által annyira keresett és jól fizetett tengerész borok borszes átvál-talását; az alföldi s más kerti borok javítá-sát; a borok czélszerű szállítását; a borral teli edények rászakodása rosz és jó következzéseit;

az egész munka tartalom jegyzékét; s más az első részben ígért kiegészítéseket, és egyéb hasznos sőt szükséges borászati tárgya-kat tartalmazza. — Nagyon sajnálnám éppen most serdülő borászatunk érdekében, ha mostani kércsem is jó eredmény nélkül maradna, mely esetre bizony nem látok magam előtt más utat, mint végkép lemondani a 2-dik rész ki-adásáról.

Maros-Vásárhely május 20-án 1858.
Vajda Dániel.

(443)
(3-3)

Eladó tekeasztal.

A kolozsvári polgári társalkodó két tekeasz-talait egyikét mint felesleges és az egylet szállá-sán sok helyet foglaló butort eladová tette. A venni kívánónak szabad választás engedtetik a két asztal között, melyek áráira nézve értekezhetni az egylet szállásán (Ovár és piacszöglet b. Apor ház) Szarvadi Károly gazda-igazgatóval

(412)
(3-3)

Minden mirigygyói birtokos ezennel felső-zó-littak, hogy a magyar ministerium előtt álló, ha-vas dolgban értekezés végett jelen év június 14-én vagy maga személyesen, vagy felhatalma-oltja által Kolozsvárt a Külső monostortczában oltja által Kolozsvárt a Külső monostortczában 64. szám alatti háznál megjelenni sziveskedjék.

Szabó Ferencz,
meghatalmazott.